

SZENT ISTVÁN ELSŐ VÉRTANÚ

1-6 oldal

Olv.: ApCsel 6,8-10;7,54-59 – Mt 10,17-22

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Kedves testvérek! Szent István vértanúnak az ünnepe van, ahogy az énekünkkel is kifejeztük. Protomártírként van jegyezve az egyháztörténelemben. Hogy ő protomártír volt a szó teljes értelmében, vagyis hogy első, bizonyára nem a legelső vértanú volt az Egyház történetében, de a szellemisége, a gondolkodása, a magatartása az összes vértanúk fölé emelte, és az Egyház történetében hosszú-hosszú időn keresztül megkülönböztetett tiszteletet vívott ki magának egész küldetésével, szellemiségével, gondolkodásával.

Ez se véletlen, hogy a mi első királyunk az István nevet kapta, ahogy Szent István történetéből tudjuk, tudatosan István nevet kapott, mert azt akarták kifejezni ezzel, hiszen uralkodónak szánták, hogy az uralkodást valóban a szolgálat s fejezheti ki, és ez is egy példa lehetett az ő számára, ahogy növekedett.

Azt szeretném a testvérektől kérni, hogy ezen a napon ezt a szentmisét Laurusz atyáért ajánljuk fel, aki egyébként István nevet viselt és 25 évvel ezelőtt 27-ére virradó éjszakán halt meg. Ajánljuk fel a szentmisét érte és köszönjük meg az ő életét.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! Sajátos az Egyház gondolkodása, néha mi is értetlenkedünk sok minden miatt, de az egyik jellegzetessége ennek a gondolkodásnak, hogy ezekhez a nagy ünnepekhez, mint Karácsony, Húsvét és Nagyboldogasszony, magyarok nemzeti ünnepe esetében, mindig valamilyen kísérőjelenségek, amik ünnep formájában jelennek meg, felbukkannak. Nem véletlen az sem, hogy éppen Karácsony ünnepéhez csatlakoztatja az egyházi gondolkodás a vértanú Istvánnak a napját, ünnepnapját. Egyébként az Egyház egész története során valamilyen fajta lelki értetlenkedés is megjelenik napjainkig: hát miért nem hagy az Egyház bennünket egy kicsit jobban és hosszabb időn át megünnepelni Karácsonynak a misztériumát? Erre tegnap ünnepeljük Jézus születését, másnap egy vértanúnak, egy áldozatnak – emberi gondolkodásunk szerint – az ünnepnapja van.

Ahhoz, hogy egy kicsit jobban értsük ezeket az üzeneteket, ezen a napon mindenképpen arra kell gondolni, hogy ez a nap nem véletlenül került Karácsony ünnepe mellé. Alapvetően arra kell gondolni, mindenekelőtt, hiszen erről is szó volt itt Karácsonnyal kapcsolatosan is, hogy az első keresztények évszázadokon át Karácsonyt szinte nem is ünnepelték. Az ő számukra mindennél fontosabb volt Karácsonynak a gyümölcse, az értünk emberré lett Isten Fiának a műve, a világ megváltásának a titka, az emberi életünk újjászületésének a csodája. Tehát évszázadokon át az első keresztények Húsvétot ünnepeltek, ami végeredményben logikus is, hiszen hiába születik meg Jézus Krisztus, ha hamvába hull az ő egész élete. Hát azért született meg, hogy szenvedésével, halálával és föltámadásával megváltsa a világot, egy új életet jelenítsen meg az ő gondolkodásával, tanításával, egész életvitelével, és mindezt megkoronázva az ő halálával.

Tehát ez az első, amire figyelni kell, ha meg akarjuk érteni az Egyháznak a gondolkodását, hogy aztán évszázadok után miért került ez az ünnep a Karácsony ünnepe mellé. Pontosan

azért, mert az Egyház ki akarja józanítani az embert, hogy persze könnyű ünnepelni a születést, nagy örömet jelent egy új élet, és ez valóban így is van. Csakhogy mi lesz abból az életből, mindent az dönt el, mire használja valaki az életét, mindent azt dönt el. És ez a mai ünnep valóban valamit visszahoz ebből az őskeresztény gondolkodásból akkor, amikor évszázadok múlva, az ötödik századtól kezdődően jelenik meg ez a fajta gondolat a liturgiában is.

És ennek az üzenete a következő, és ezt kell értenünk ahhoz, hogy talán a Karácsonynak a misztériuma is közelebb kerüljön hozzánk, mert azért van még napjainkban is hamis gondolkodás a Karácsonyt meg a Húsvétot, ha egymás mellé tesszük. Hát persze az emberek elolvadnak akkor, amikor egy pici csecsemőt, egy kicsi gyereket kezükbe vehetnek, amikor rámosolyoghatnak, hát persze hogy könnyebb ünnepelni ezt a csodát, mint a szenvedésnek, a halálnak a misztériumát.

Pedig abból élünk egyébként is a mindennapjainkban, abból élünk, hogy mi képesek vagyunk-e felnőtt emberként ennek a csodának az ígézetében élni a napjainkat, aminek az üzenete ugye arról szól, hogy életet azzal munkálunk, azzal teljesítünk ki, akivel szeretetben, szenvedésben, áldozatkészségben, lemondásokban tartozunk össze. Akinek az életéből ez hiányzik, az nem tud emberi életet élni. Az emberi életünk ebben teljeseedik ki.

Sokan vannak ma is és lesznek mindig is, akik megfutamodnak ez elől az élet elől, mert emberek vagyunk és szeretnénk könnyen élni, áldozatok nélkül, lemondások nélkül. És mi a napjainkban különösképpen is tapasztaljuk, hogy amilyen mértékben a hitünk sekélyesedik, amilyen mértékben az Isten kikerül az életünkől, amilyen mértékben az Egyháznak, a kereszténységnek a tanítása távol kerül tőlünk, olyan mértékben gondoljuk azt, hogy munka nélkül lehet jól élni, munka nélkül lehet sok pénzhez jutni. És a legtöbb ember erre is vágyik, csak ez lehetetlen, ez az életnek a megcsúfolása, aki így gondolkodik.

Jó, persze látjuk a rossz példákat, na jó, csak mi nem azért születünk, hogy a rossz úton járjunk, nem azért születünk, hogy ezek a példák árátsanak bennünket is, kábítsanak el bennünket, hanem azért születünk, hogy emberi életet éljünk. Emberi életet pedig csak a krisztusi úton élhet az ember, nincs más út. Aki ezt az utat meg akarja akár rövidíteni, akár könnyíteni, az eltévedt, az nem érti az életnek az értelmét és becsapja a világot is és becsapja magát is, de legfőképpen becsapja a másik embert.

Testvérek, ha ezen a mai napon, amikor a tegnapi fények és a tegnapi nagy ünneplések, talán, ha igaz, a családi ünnepek után, bár nem látunk bele a családoknak az életébe, hogy mit jelent számukra ez az ünnep, de hát tételezzük fel a legjobbat, akkor ennek a mai ünnepnek van egy üdvtörténeti üzenete és van egy egyháztörténelmi üzenete. És ez a döntő, aki ezekkel nem szembesül, az kóborol a keresztény világban, még akkor is hogyha tud imádkozni, még akkor is, ha be-betér a templomba. Üdvtörténeti üzenete van az ünnepnek és egyháztörténelmi fordulatra emlékezünk ezen a mai napon.

Az üdvtörténet ugye Krisztus megváltó műve, a megváltott embernek az életével szembesülünk Jézus Krisztus életében és legfőképpen életáldozatában, mert életáldozatával hozott életet a világnak. Hát akiért meghal az ember, mert annyira fontos, ezért ünnepeljük a hősokeket, ezért ünnepeljük a háborúban áldozatul esett embereket, mert az életüket adják oda. Minden nagy politikai, társadalmi ünnep alkalmával azokra emlékezünk, akiknek köszönhetjük azt, ami esetleg jobb lett, az ő életáldozatunknak.

Tehát üdvtörténeti kérdésre kell gondolni, Jézusnak az életáldozatára, és ezt kell tudatosítani magunkban. István diakonusnak az üzenete pontosan ebben a vetületben ismerhető fel.

Rendkívül fontos, hogy gondoljunk arra: „úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé, menjetek el az egész világra és hirdessétek az Evangéliumot”. Minden teremtménynek, de hát legfőképpen annak, akivel együtt éltek, legfőképpen azzal intézzétek, szervezzétek, alakítsátok úgy a kapcsolatokat, hogy ezt a kapcsolatot az hassa át, hogy egymásért élünk.

És rendkívül fontos, hogy ez tudatosuljon bennünk, mert e nélkül nincs keresztény életünk. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, és nagy baj van akkor, ha mi úgy tudunk élni állítólagos keresztényként, hogy semmin nem akadnak fönn a hitetlenek meg a pogányok. Hát akkor valami nagyon nagy baj van. Jézus világosan mondja, ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, ezt bele kell építeni az életszemléletünkbe, ez nem ijesztgetés, hanem egyszerűen azt jelenti, hogy csak ebben a szellemben lehet a jót képviselni. A jónak ára van, az életnek ára van, az emberi kapcsolataink a legtöbbbe kerülnek.

Tehát üdvrendi kérdés. Mit hallottunk Istvánnal kapcsolatosan? Hit és a lélek töltötte el. Hát ez van az igazi üdv történetben, a hit az emberi kapcsolatok kockázata. Aki keresztény lesz, az egy új szemlélettel jár-kezel ebben a világban. Nagyon jól tudjuk azt, hogy csak ha egymás felé tudunk fordulni, akkor születhetnek kapcsolatok, aki mellett elmegyünk, ahhoz semmi közünk. Gondoljunk az irgalmas szamaritánus történetére, ezek a nagyon egyszerű kis történetek mindent kifejeznek. Hát mi köze van annak, aki elmegy a bajban lévő ember mellett? Csak annak van köze, aki megáll. Hát akkor hol akarunk üdvösséges életet élni?

A hit kockázata pontosan ezt jelenti, hogy nemcsak addig keressük a másikkal a kapcsolatot, ez egy önellentmondásos dolog, hogy megismertem, most már elég belőle, nem. Hát pontosan azért nem elég soha a másik emberből. Megismertük, és ha szépet meg jót ismertünk meg, akkor repülünk, és hogyha a gondokat meg a bajokat, a gyengeségeit, a gyarlóságait ismerjük meg a másikkal, akkor itt a feladat, hogy ennek ellenére. Különben akkor úgy váltogatjuk egymással a kapcsolatunkat, mint amit mondani szoktak, mi mindent váltogatunk.

Hit töltött el Istvánt, a kockázatvállalás, a mindenki felé fordulni, ez az emberi életnek a hitre hivatkozó megnyilatkozása. Aztán csalódunk, persze nem mindig, de alkalmanként, vagy talán mindenkiben bizonyos értelemben, de ez nem lehet okozója az eltávolodásnak, az elidegenedésnek. Ő az ellenségéért is tudott imádkozni, mint Jézus.

És a másik: a Lélek töltötte el. Hát a Lélekre hivatkozunk akkor, amikor az életet alakítjuk, saját egyéni életünket illetően meg emberi kapcsolatunkat illetően. A Lélek egy másik világba vezet el bennünket, nem abba a világba, amely az Isten nélküli világ. Most az Isten-nélküliséget ne hitetlenségként vegyük, hanem a mindennapok világa néha ilyen Isten nélkülinek tűnik, amikor robotolunk és amikor éljük a mindennapok gondját-baját és cipeljük a terheit, hát nem istenkedés ez, ha belegondolunk. De pontosan ezért fontos az, hogy a Lélekre tudjunk hivatkozni, a Lélekre, amely az erő, a Lélek erejével a fizikai erő semmit se tud kezdeni, legfeljebb agyoncsap és belehal az ember, de legalább addig amíg élt, addig a Lélek gazdagságában élte az életét.

Ez az egyik, tehát üdvrendi kérdés, az embernek a Karácsony után, a nagy ünnep után, hogy a nagy ígéret, az a kicsi gyerek, a Megváltó – egyelőre ránk szorul, aztán majd minket hordoz a kezében – az üdvösség titkát fejezi ki, és az emberi élet üdvösségre hivatott. A Paradicsom bűnében bezárult az ég, Krisztus megváltó művében kinyílt az ég. Akkor megszűnt a kapcsolat az Istennel és egymással, most kinyílik a kapcsolat Istennel és egymással. Üdvösség kérdése.

És itt van ennek a mai ünnepnek az üzenete, ezt kell halálosan komolyan venni a keresztényeknek, mert különben ilyen szent anakronizmus. Hivatkozunk erre, arra, amarra,

vannak bizonyos felszínes és külsőséges jelenéseink, meg jelenléteink, de... Ez az egyik, ezt akarja elérni az Egyház akkor, amikor ezek az ünnepek egymást mellé kerülnek.

És a másik, azt mondtam, egyháztörténelmi fordulat. Hiszen akkor, Jézus idején Jeruzsálemben 480 zsinagóga volt. Mi ezekre a történetekre úgy emlékezünk, hogy jaj, ezek üldöztetések, ezek megpróbáltatások, szenvedések. Hát Jézus kereszthalála is erről szól. A zsidóság nem tudott mit kezdeni ezzel az új üzenettel, a megváltás misztériumával. Nem tudtak mit kezdeni azzal, hogy akit szeretünk, azért szenvedünk. Az egyistenhit megjelenéséig istenek uralkodtak a világon, hát a zsidók is istenek garmadájával vették magukat körül, aztán Jézus elhozza az egy Isten igazságát, az egy Isten hitét, aki a szeretet Istene. Hát persze, hogy nem tudtak mit kezdeni ezzel a vadonatúj, ezzel az addig ismeretlen fogalommal. Hát az istenek, azok uralkodtak rajtunk és ma is, akiket isteneknek teszünk magunk fölé, azok uralkodnak rajtunk, legyenek emberistenek, vagy egyáltalán bármi más. Annyi istenünk van ma is, hogy egész sereg. Egy Isten elég nekünk, a szeretet Istene.

És egyháztörténelmileg egy nagy fordulat ez, mert a zsidók nem tudtak mit kezdeni nemcsak Jézusnak a tanításával, megölték, hanem nem tudtak mit kezdeni azoknak az életével sem, akik Jézus Krisztus követői lettek. Üldözték őket és ugye ez, hogy így mondjam, életpélda, a diakonusnak az életpéldája. Hogy miből kerekedett ki? Abból, hogy egyébként István vértanúsága 35 körül volt, tehát nagyon gyorsan a jézusi életáldozat utáni időket éljük. És a hit üzenete gyorsan terjedt és egyre többen a hellének, a görögök közül megismerték ezt az üzenetet, és ugye azt ne felejtjük el, hogy abban az időben a szellemi kultúra, abban az időben a gondolkodási emelkedett kultúra a görög világnak a jelensége volt. És ezek a görögök, akik keresztényekké lettek, egészen másképp gondolkodtak, mint a zsidókból lett keresztények. Sokkal emelkedettebb volt, kulturálisan magasabb szintű volt az, amit képviseltek, mint a zsidók képviselete. Persze az ószövetségi Szentírás ír ilyeneket, hogy ilyen nemzet nincs több a világon, mint a zsidó. Igen, az egyistenhitre hivatkozva lehet mondani, de másra nem, abban az időben különösen nem.

És mi történik? A zsidókból is egyre több keresztény lett, meg a görög szellemiség által meghatározott népek közül is, Kis-Ázsiára kell gondolni és a görög világra kell gondolni, és hát itt feszültségek támadtak. Egyébként inkulturáció kérdése, még most se tanulunk ebből, hogy ez micsoda nagy nehézségeket meg gondokat jelenthet. És mi történt? Föllázadtak a zsidók ellen a görögökből lett keresztények, mert hát a zsidók úgy gondolták, hogy a kereszténység az övék. És akkor az apostolok kiválasztottak hét derék embert a hellének közül, ezek közé tartozott István is, mind a hét egyébként görög volt és görög műveltségű volt, és az volt a dolguk, hogy ők törődjenek, figyeljenek jobban oda a görögökből lett keresztény testvéreikre, hogy ne legyenek hátrányos helyzetben a zsidókból lett keresztényekkel szemben. Nem ecsetelem tovább a történetet, mert akkor túl sokáig kell hallgatniuk a testvéreknek engem is, nem szeretném, hogy bűnük legyen emiatt.

Természetesen gyönyörű kezdeményezés, de emberi gonoszság beletapos, és nem bírták elviselni a zsidókból lett keresztények, meg talán nem keresztény zsidók is besegítettek, és nagy ellentétek jelentek meg a mindennapokban. És ennek lett az áldozata az egyik legderékabb ember, az István, mert hittel teli ember volt, ahogy említettem, mert a Lélek uralkodott ennek az embernek a gondolkodásában és a cselekedeteiben. Hát ez lett a veszte. Aki nem csinál semmit, azzal nincs baj egyébként, az csak elbújik és éli a maga önös életét, kisztílu és felszínes és nem érdemes életet, de hát ő úgy gondolja, hogy így az egyszerűbb és így a könnyebb. Ez a hittel és a Lélekkel eltelt ember elviselhetetlen volt számukra. „Akik engem üldöztek, titeket is üldözni fognak”, azokat a keresztényeket üldözik, akik valamit csinálnak, nem azt, aki nem csinál semmit, ma is így van és ez így lesz az idők végezetéig.

És hát a történetet hallottuk, nem óhajtom elmondani. Talán van egy nagyon izgalmas dolog. Ugye a főtanács elé vitték, úgy mint Jézust, aztán a főtanácsnak a vezetője ítéletet akart hirdetni, de erre már nem kerülhetett sor, mert akkor észbe kaptak Istvánnak az ellenfelei, a zsidó származású keresztények, jaj, jaj, ha ítéletet tart a főtanács, akkor hátha az hátrányos helyzetet jelenthet számunkra. És erre még durvábban zendültek és hurcolták Istvánt, hogy megkövezzék a városfalon kívül, nehogy a városon belül történjen ez a szörnyű gyilkosság. Hát Jézust is a városon kívül feszítették keresztre, mert ezek törvényi, emberi játékok voltak. És a hamis tanúk ott is, itt is, hát ezek emberi világnak a megnyilatkozásai.

Ami engem különösen izgatott, Istennek van humora is, szerintem az Isten ezekben a történetekben ilyen szempontból is benn van. Hurcolták ki a városon kívülre és közben kövekkel dobálták ezt az Istvánt, és a Damaszkuszi kapuhoz kerültek. Ez milyen izgalmas! Abban az időben a kereszténység igazi kovásza Damaszkuszban volt, ahogy erről szintén beszéltünk, Szíria volt a kereszténység bölcsője, nem Izrael. És ki állt ott, akinek a lábához a ruháit dobálták ennek a halálra ítéltnek? Saul! Saul, aki éppen Damaszkuszba készült. Micsoda izgalmas belső kapcsolatok! A Damaszkuszi kapunál ölik meg ezt az Istvánt, a Damaszkuszi kapunál ott van, mint egy tanú, a Saul, a későbbi Pál apostol, aki éppen Damaszkuszba készült, István halála után el is sietett és ment Damaszkuszba, ahol a kereszténység virágzott. És csak megint még egy kedves isteni kis villanás: Damaszkuszban nevezték a hívőket először kereszténynek. Milyen sajátos belső vonulatok!

Testvérek, ezen a mai napon ezekre kell gondolni, ezen a mai ünnepen, itt Karácsony mellett, a Krisztusnak a születésnapját ünnepelőknél erre kell gondolni, hogy ez az ünnep azért van itt, a karácsonyi fények ünnepe mellett, hogy arra gondoljunk, hogy itt üdvrendi kérdésről van szó, az üdvösségünkről van szó. És az üdvösségünk útja ilyen göröngyös, az üdvösségünk útja ilyen áldozatokkal teli, mert másképp nem lehet emberi életet élni és emberi kapcsolatokat élni, egymásért való felelősség nélkül nem lehet keresztény életet élni.

És a másik: milyen titokzatosak az Isten szándékai, hiszen ezzel az első zendüléssel megkezdődik a keresztényeknek a kirajzása. Ha ez nem történik meg, akkor féltő, hogy a kereszténység nem az lenne, amire eljutott, hanem akkor lenne egy zsidó szekta. És ezt szerették volna egyébként is a zsidók, hiszen Jézus az övék és a Jézus által alapított Egyház – úgy gondolták – az övék. Ők ezt a perspektívát nem ismerték fel, hogy az a kereszténység a világért van, Jézus a világért, az egész világért halt meg, minden emberért halt meg, nem a zsidókért, értük is, de mindenkiért is.

Tehát ezen a mai napon ezekre a nagy és világot megrendítő szellemi történésekre kell gondolni. István diákonus járjon közben értünk Istennél, hogy mi is azoknak a nyomába lépünk, akik az emberi életet üdvösséges életútként ismerjük fel, egymásért, szeretetben, lemondásban, áldozatban, mert a szeretetet csak így lehet kifejezni. És köszönjük meg azt, hogy íme, még az ellenség is az Istennek dolgozik, hiszen ha az ellenségnek ez a fajta megnyilatkozása nem kerül elő, akkor sokkal, de sokkal lassabban jutott volna el a kereszténység a világ minden tájára. Tehát egyháztörténelmi lépés az, ami megtörténik ezzel.

Isten segítsen bennünket, hogy mi jó keresztények legyünk és ennek az Egyháznak, amely elérkezett ide a Kárpát-medencébe is, elérkezett más földrészekre is, mi itt ennek az Egyháznak olyan tagjaiként éljünk, akikre lehet számítani.

+ A M E N +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek, ma még munkaszüneti nap van? Jó, akkor egy kicsit a lelkem megnyugodott, mert túlságosan elszabadult a gondolatom, mert most nem lesz német mise, és

most önök ennek az áldozatai, hogy hosszabb ideig itt kell lenni ebben a hideg templomban, de hát van még hidegebb is ennél.

Az áldás előtt azért nagyon-nagyon röviden a Laurusz atya halálát hadd mondjam el, ez három perc lesz csak. Laurusz atya 1998. december 27-én éjszaka két órakor halt meg, tehát 26-án, éppen ma 25 évvel ezelőtt. Még reggel ott volt a szentmisén is, még viccelődünk is. Nagyon boldog volt egyébként, mert akkor készült el az Irgalmasok új kápolnája, és nagy öröme volt mindez. Egyébként akkor már egy jó ideje együtt éltünk, akkor még az ORFI-nak a területén, és már érezték ott, hogy új szelek fújdognak, ezért visszafogadták őt. Nagyon szerény körülmények között, de nagyon boldogan éltünk ott. Akkor még én is azt hittem, mert a generális atya azt mondta, hogy a magyarországi Irgalmasrend újjászületése ünnepi napjait éljük. Hát azóta más a világ.

És Laurusz atya nagyon boldog volt ezen a 25 évvel ezelőtti reggelen, és még viccelődve az igehirdetésben kérdeztem felé is, hogy Laurusz atya, te vértanú vagy, vagy király vagy? Szent István királyra vagy a Szent István vértanúra gondoltam. Nagyon humoros, aranyos ember volt, azt mondja, hát én inkább király vagyok, egy kicsit vértanú is. És a mise után ment el Dunakeszire, mert idős testvére még ott élt, ő onnan származott. És délután kicsit korábban hazaérkezett, nem érezte jól magát, ahogy mondotta, kimentek a temetőbe a szülei sírjához, de már a sírhoz nem is mentek oda, mert azt mondta, elfogyott a levegő, és hazajött. Este még kedvesen beszélgettünk, hát ugye nagyon kis helyen, tenyérszerű helyen éltünk, mindegyikünknek volt nyolc négyzetméteres szobája, de békességben éltünk.

És este lefeküdtünk, mindig nyitva hagytuk az ajtót, bármi gond lenne, én mindig rá gondoltam persze akkor, hogy nehogy valami baja legyen. És képzeljétek el, hogy éjszaka két óra felé kopogtat az ajtómon, fölriadtam, és azt mondja: Imre atya meghalok, légy szíves oldozz fel, a szentkenetet add fel nekem, áldoztassál még meg. Hát kábultan, de átbetorkáltam a két méterre az ő szobájába, olyan kicsi volt, hogy csak az ágy szélére tudtam leülni, és minden úgy történt, ahogy kérte.

Ez hát úgy két óra fele volt, és azt mondja, Imre atya rosszul vagyok. Én átrohantam – úgy pizsamában – a mai kórház részlegbe, amit most még ott építenek, hogy jöjjön valaki orvos, aztán szaladtam vissza. Hát nem volt meleg, kicsit hidegebb éjszaka volt, és én mezítláb szaladtam, mert hát nem volt időm arra, hogy felöltözzek. Aztán visszajöttem, nem jön orvos. Egy 10 perc múlva újra átrohantam, hát hol van már az orvos, hát meg fog halni. Mondták, hogy nem érkezett meg az autó, ami áthozta volna az orvost... És mire visszaértem, addigra már még rosszabbul lett és meghalt.

Még ott voltam az ágya mellett, amikor élt, és lezárhattam a szemét. Imádkozgattunk, és három óra fele jöttek érte. És a csoda: az egyik keze így összeszorítva volt, és nekem olyan furcsa volt. Odamentem és az ujját kinyitottam, és az összeszorított kezében egy feszület volt. Azóta is ezt ereklyeként őrzöm, ezt a kis feszületet.

Hát így történt az ő elmenetele. Nem sokan halnak meg így, és nagy szeretettel gondolok rá, hiszen nagy közös álmaink voltak. Ő belehalt az álmaiba, én meg bele fogok halni az álmaimba. Aztán az osztrák területfoglalók majd meglátjuk, hogy mire jutnak.

Kedves jó testvérek, holnap már munkanap van, ezek szerint akkor nem lesz szentmise így reggel. Köszönöm, hogy legalább a mai napon ennyien itt voltak, és elnézést kérek, hogy egy kicsit hosszabb ez az itt töltött időnk, mert ezek szerint a kísértés utolért, merthogy nem lesznek a német testvéreink itt, akkor szabadabban szárnyalhatunk. De jöjjenek csak vissza.

+ Á L D Á S +